

DÍPTIC “Llenguatge igualitari? Recursos per un ús no sexista del llenguatge”

LLENGUATGE IGUALITARI ???

El llenguatge és un reflex de la societat que l'utilitza, per això la persistència de formes discriminatòries en l'ús del llenguatge és un clar exemple del sexisme que encara avui impera a la nostra cultura.

Quan fem una llengua triem entre paraules i combinacions de paraules. Sovint aquesta tria no és innocent perquè hi aboquem, amb consciència o no, càrregues ideològiques.

L'androcentrisme¹ i el sexisme² són dos fenòmens amb càrrega ideològica discriminatòria que, tradicionalment, han perviscut en l'ús de la llengua. Conèixer-los bé, de quina manera els manifestem i amb quines estratègies podem evitar-los pot contribuir a minimitzar-ne la pervivència en el llenguatge i, de retruc, en la societat.

ALGUNS ELEMENTS DISCRIMINATORIS PRESENTS AL LLENGUATGE:

- L'ús del masculí com a genèric (per exemple parlar de treballadors quan en realitat volem incloure tant els homes com les dones o parlar de nens quan en realitat ens referim a nenes i nens...)
- L'exclusió de les dones (per exemple en una oferta de treball “es busca cambrer”)
- El tractament diferent entre dones i homes (per exemple el Senyor Andreu i la Senyoreta Maria o bé, el Sr. Garcia acompanyat de la seva senyora...)
- L'ús del femení com a forma de desqualificació (per exemple “Pau no ploris, això no es fa, sembles una nena”) o bé, amb la diferència de significat d'una mateixa paraula segons si s'aplica a un home o a una dona

Cal prendre consciència d'aquest fet i cercar les estratègies que ens ajudin a utilitzar el llenguatge de forma igualitària, sense discriminacions. Fer-ho requereix un cert esforç inicial, però esdevé senzill amb la pràctica.

¹ L'androcentrisme es caracteritza per situar als homes al centre del món. La perspectiva androcentrica dona una visió incompleta de la realitat en la mesura que només fa visible el que fan els homes, fins a l'extrem d'atorgar-los només a ell tot el que ha fet i fa el conjunt de la humanitat.
² El sexisme és una ideologia que defensa la superioritat d'un sexe sobre l'altre. La supremacia dels homes al llarg de la història ha situat el sexe masculí com a sexe dominant i el femení com a sexe dominat.

RECURSOS PER A UN LLENGUATGE NO SEXISTA

Ús del masculí i del femení en les formes concretes

Per exemple en les professions, tenim la tendència a utilitzar la forma masculina fins i tot quan ens referim a dones. Quan coneixem el sexe de la persona a la qual ens referim cal utilitzar la forma adequada.

MASCULÍ	FEMENÍ
Advocat	Advocada/essa
Metge	Metgessa
Secretari	Secretària
Alcalde	Alcaldesa
Bomber	Bombera
Enginyer	Enginyera
Oficial	Oficiala
Regidor	Regidora
Tinent	Tinenta
Director	Directora
Ministre	Ministra
Polític	Política
Coordinador	Coordinadora

NO: Laia Poch, la metge del CAP
SI: Laia Poch, la metgessa del CAP.
NO: Vots en contra, Regidors d'Acció Social i de Participació Ciutadana.
SI: Vots en contra, Regidora d'Acció Social i Regidora de Participació Ciutadana.
NO: Els candidats escollits hauran de presentar-se...
SI: Els candidats i candidates escollides hauran de presentar-se a... / Les candidates i els candidats escollits hauran de presentar-se a...

Ús de formes genèriques o expressions despersonalitzades

Quan les persones a què fem referència són indeterminades o poden ser homes i dones, és convenient fer servir formes genèriques. Tenim diferents possibilitats per a evitar qualsevol marca de gènere:

NO: Convoquem al Consell de Ciutadans
SI: Convoquem al Consell de Ciutadania
NO: Els treballadors s'han manifestat en contra del nou decret.
SI: El personal de l'empresa s'ha manifestat en contra del nou decret.
NO: Els nens han de portar el permís dels pares.
SI: Els infants han de portar el permís de la mare, el pare i/o tutor/a.

MOTS QUE REPRESENTEN EL COL·LECTIU	
En lloc de	Proposem
Ciutadans	Ciutadania
Funcionaris	Funcionariat
Electors	Electorat
Members	Agrupació, comissió...
Treballadors	Personal, plantilla...
Veins	Veïnat, comunitat...
Voluntaris	Voluntariat
Nens	Infants, mainada...
Tots	Tothom
Adolescents	Adolescència
Joves	Jovenut - jovent

NOMS D'ORGANISMES I UNITATS ADMINISTRATIVES

En lloc de	Proposem
Alcalde	Alcaldia
Assessor	Assessoria, consell assessor
Conseller	Departament, conselleria
Delegat	Delegació
Director	Direcció
Regidor	Regidoria
President	Presidència

NO: Es convoquen els Alcaldes i Regidors de tots els Ajuntaments del Baix Empordà.
SI: Es convoca Alcaldia i Regidories de tots els Ajuntaments del Baix Empordà.
Es convoca autoritats municipals de tots els Ajuntaments...

NO: Els empresaris del municipi han creat una associació.
SI: L'empresariat del municipi ha creat una associació.
NO: Els professors fan vaga
SI: El professorat fa vaga

NOMS DE PROFESSIONS	
En lloc de	Proposem
Advocats	Advocacia
Empresaris	Empresariat
Funcionaris	Funció pública, funcionariat
Metges	Medicina
Professors	Professorat, docència

FRASES I PERIFRASIS ÚTILS EN TEXTOS

En lloc de	Proposem
Molt agraïts per la vostra col·laboració	Us agraïm la vostra col·laboració
Heu estat seleccionats	Us han seleccionat
Hi estan molt interessats	Hi tenen molt interès
Aquest any han estat premiats	Han rebut el premi
Benvinguts a l'acte de...	Us donem la benvinguda a l'acte de...
El secretari ha establert que...	Secretaria ha establert que...
El sol·licitant pot demanar una còpia...	Quan es presenti la sol·licitud es podrà demanar una còpia a...
Dades del signant de l'informe	Dades de qui signa l'informe
El demandant té dret a...	Qui presenta la demanda té dret a...
Tots els membres del consell tenen dret a...	Qualsevol membre del consell té dret a...
Tots han d'haver passat l'examen	Tothom ha d'haver passat l'examen Cal haver passat l'examen No hi pot haver ningú que no hagi passat...
El/la convidem a la inauguració de...	Us convidem a la inauguració de...
La/el saludem cordialment	Us saludem cordialment
Aprofito l'avinentesa per saludar-lo/la atentament	Aprofito l'avinentesa per a saludar-vos atentament
Interessats dirigir-se a l'Ajuntament	Persones interessades dirigir-se a l'Ajunt...
Ha estat admès/esa	Us fem saber la vostra admissió

EN TEXTOS ESCRITS CAL UTILITZAR EXPRESSIONS DESPERSONALITZADES:

En lloc de	Proposem
Col·laboradors	Amb la col·laboració de
Sr./Sra:	Nom:
Destinatari:	Destinació:
El/la sol·licitant	Cognoms i nom:
Nascut/da a:	Lloc de naixement:
Domiciliat/ada a:	Domicili:
El demandant	La part demandant
El contractat	La part contractant
L'arrendatari	La part arrendatària
Dades del sol·licitant	Dades de la persona sol·licitant
Nacionalitzats	Persones nacionalitzades
L'interessat	Les persones interessades
El beneficiari	Les persones beneficiàries
Els adults	Les persones adultes
Els afectats	Les persones afectades
El signant	La persona que signa
Els socis	Les persones associades
L'usuari	La persona usuària
admesos	Les persones admeses
excloso	Les persones excloses
Administratius directius	Personal administratiu o d'administració
formador	Personal directiu
tècnics	Personal formador o responsable de formació
autònoms	Personal tècnic
Director i subdirector	Personal autònom
Metges	Equip directiu
informàtic	Equip mèdic
	Professional de la informàtica

Més informació a:

- “Marcar les diferències: la representació de dones i homes a la llengua”. (2005) Editat pel Departament de Presidència de la Generalitat de Catalunya.
- Lledó, E. “De llengua, diferència i context” (2007) Editat per l'Institut Català de les Dones. (Quaderns de l'Institut 3).
- <http://optimol.gencat.cat> Cercador d'informació lingüística de la Secretaria de Política Lingüística de la Generalitat de Catalunya.

Amb la col·laboració de
Generalitat de Catalunya
Institut Català de les Dones

PUNT D'IGUALTAT
Passatge Pompeu Fabra, 2
17246 Santa Cristina d'Aro
Tel. 972 83 73 91 – Fax. 972 83 75 35
igualtat@santacristina.net
www.santacristina.net/ajuntament/igualtat